

NPO DETAILANALYSE

2025-03-10_AT_300017776

Uitzending: NPO-Sending | 2025-03-10 | Geanalyseerd op: 2026-05-22 22:50

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE

5.3/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	Links	Links	Links	Links	Midden	Midden	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R)

4.7 / 10

Evenwichtig

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

← Links

Rechts →

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XES.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Het huidige kabinet-Schoof (sinds juli 2024) is een extraparlamenteair kabinet bestaande uit PVV (37 zetels), VVD (24 zetels), NSC (20 zetels) en BBB (7 zetels). Premier Dick Schoof is partijloos. De grootste oppositiepartij is GL-PvdA met 25 zetels, gevolgd door D66 (9 zetels), CDA (5 zetels), SP (5 zetels), PvdD (3 zetels), CU (3 zetels), SGP (3 zetels), FvD (3 zetels), DENK en Volt.

Partij	CHES L-R	Zetels	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1.1	5	Oppositie	Socialistisch, anti-bezuinigingen
GL-PvdA	2.4	25	Oppositie (grootste)	Klimaat, humanaan asielbeleid, eerlijk delen
PvdD	2.5	3	Oppositie	Dierenrechten, klimaat, links
D66	4.8	9	Oppositie	Liberaal-progressief, pro-EU, onderwijs
CDA	5.5	5	Oppositie	Christendemocratisch, midden-rechts
NSC	5.8	20	Regering	Bestaanszekerheid, rechtsstaat, beheersbare migratie
CU	6.0	3	Oppositie	Christelijk-sociaal, midden-rechts
VVD	7.0	24	Regering	Vrije markt, ondernemerschap, streng migratiebeleid
BBB	7.5	7	Regering	Agrarisch-populistisch, boerenbescherming, EU-kritisch
SGP	7.8	3	Oppositie	Reformatorisch, traditioneel, rechts
PVV	9.2	37	Regering (grootste)	Anti-islam, asielstop, Nexit-debat, Wilders
FvD	9.5	3	Oppositie	Extreemrechts, Baudet, soevereiniteit

De belangrijkste politieke conflictlijn in Nederland betreft het migratiebeleid: de coalitie streeft naar een historisch streng asielbeleid, terwijl de oppositie (met name GL-PvdA en D66) pleit voor een humaner beleid. Een tweede spanningslijn betreft de verhouding tot de NAVO en de VS: de pro-Russische houding van Trump dwingt Nederland tot herbezinning op defensie en inlichtingsamenwerking, waarbij partijen als PVV historisch sympathie toonden voor Poetin. Ten derde speelt de klimaatdiscussie: de coalitie (met name PVV en BBB) wil af van klimaatwetgeving, terwijl GL-PvdA en D66 ambitieuze klimaatdoelen nastreven. Tot slot staat de rechtsstaat onder druk door de PVV-agenda rond de-islamisering en kritiek op de rechterlijke macht.

De Nederlandse publieke omroep (NPO) opereert onder de Mediawet 2008, waarbij artikel 2.1 pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist over het totale aanbod. Het NPO-systeem is gefragmenteerd: omroepverenigingen zoals AVRO/TROS (EenVandaag) hebben eigen redactionele verantwoordelijkheid, maar moeten gezamenlijk voldoen aan de pluralismeverplichting. PVV-leider Wilders heeft de NPO herhaaldelijk bekritiseerd als "linkse omroep", wat de politieke gevoeligheid van uitgebalanceerde berichtgeving vergroot.

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

Beoordeling per partij

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingweergave vs. Partijprogramma
VVD	0	Niet aan bod gekomen — Partijpositie: streng maar rechtvaardig migratiebeleid, pro-NAVO — niet behandeld
PVV	-2	00:38 "Poetin is zijn grote vriend. En Europa heeft afgedaan." — Partijpositie PVV: Nexit-debat, nationale soevereiniteit — de uitzending impliceert indirect dat pro-Russische sympathieën (geassocieerd met Trump, maar ook relevant voor PVV-achtergrond) gevaarlijk zijn, zonder PVV-standpunt te vertegenwoordigen of te nuanceren — vervormd door weglating
GL-PvdA	0	Niet expliciet aan bod — Partijpositie: human asielbeleid, pro-EU — niet behandeld
NSC	0	Niet aan bod gekomen — Partijpositie: beheersbare migratie, rechtsstaat — niet behandeld
D66	0	Niet aan bod gekomen — Partijpositie: sterk pro-Europees, meer EU-integratie — thematisch relevant maar niet geciteerd
BBB	0	Niet aan bod gekomen — Partijpositie: EU-kritisch, nationale soevereiniteit — niet behandeld
CDA	0	Niet aan bod gekomen — niet behandeld
SP	0	Niet aan bod gekomen — niet behandeld

Score-toelichting: Score 0 = partij/thema niet in uitzending; score -2 = partijpositie indirect vervormd of weggelaten terwijl relevant.

Samenvatting Partijbias

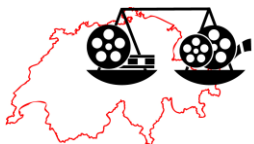
- Meest nauwkeurige weergave: Geen enkele partij werd expliciet en volledig weergegeven (allen score 0 of lager)
- Sterkste vertekening: PVV (score -2) — de pro-Russische houding van Trump wordt prominent geframed als gevaarlijk, terwijl de PVV historische sympathie toonde voor Poetin; dit verband wordt niet gelegd maar de impliciete associatie is aanwezig
- Gemiddelde afwijking van 0: 0.25
- Conclusie: De uitzending behandelt geen partijpolitieke standpunten expliciet. Het thema inlichtings samenwerking met de VS raakt echter indirect aan PVV-posities (pro-Rusland, Nexit-debat, nationale soevereiniteit), zonder dat deze worden benoemd of genuanceerd. De afwezigheid van politieke duiding vanuit coalitie- of oppositieperspectief is op zichzelf een vorm van selectieve weglating.

Links-Rechts-Algehele Tendens

TENDENTIESCORE: +1.4

INDELING: Links-begunstigend

Motivering: De uitzending framt de pro-Russische houding van Trump als inherent gevaarlijk en onbetrouwbaar, zonder ruimte te bieden aan perspectieven die de Amerikaanse soevereiniteit of het scepticisme jegens Europese inlichtingenintegratie verdedigen. Het pleidooi voor een "Europese Five Eyes" en intensievere EU-samenwerking sluit aan bij progressief-liberale en pro-Europese partijposities (GL-PvdA, D66), terwijl EU-kritische of

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

sovereiniteitsgerichte perspectieven (PVV, BBB, FvD) volledig ontbreken. De expertenkeuze versterkt dit beeld: beide geïnterviewden delen de premisse dat Trump een gevaar vormt.

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: EenVandaag (AVRO/TROS)
- Datum: 10.03.2025
- Lengte (geschat uit transcript):
- Presentator/Reporter: Niet bij naam genoemd in transcript; verslaggevers Whitney en Nienke Edelenbosch (correspondent Libanon) worden vermeld
- Geïnterviewde personen:

Persoon	Functie	Partij/Affiliatie	Politiek Spectrum
Ben de Jong	Onderzoeker inlichtingendiensten (tientallen jaren)	Onafhankelijk academisch	Neutraal-links geframed
Pieter Cobelens	Oud-directeur MIVD	Voormalig overheid/militair	Institutioneel-neutraal
Sharon Dijkma	Burgemeester Utrecht, hoofd Veiligheidsregio	PvdA (GL-PvdA)	Links
Biograaf Greet Hofmans (naam niet vermeld)	Biograaf	Onafhankelijk	Niet politiek
Nabestaande Joost Wolters (naam niet vermeld)	Broer slachtoffer metro 2017	Burger	Niet politiek
Nienke Edelenbosch	NPO-correspondent Libanon	NPO	Journalistiek

Hoofdthema

De uitzending behandelt drie afzonderlijke onderwerpen: (1) de betrouwbaarheid van Amerikaanse inlichtingendiensten onder Trump en de gevolgen voor Europese veiligheidssamenwerking; (2) het geweld in Syrië na de val van Assad; (3) het probleem van psychiatrische patiënten met gevaarlijk gedrag in Nederland en het gebrek aan politieke actie.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. EXPERTENKEUZE

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wie komt als expert aan het woord?

Expert 1: Ben de Jong — Onderzoeker inlichtingendiensten

Tijdstempel: 01:21–04:08

Uitspraak: "Ik denk dat er veel reden is om ons grote zorgen te maken. En dan gaat het om te beginnen om de reputatie van Donald Trump zelf."

Inkadering: Gepresenteerd als neutrale academische expert ("deed tientallen jaren lang onderzoek naar inlichtingendiensten"), maar zijn uitspraken zijn sterk normatief en politiek gekleurd ("complotdenkers", "ongehoord").

Ontbrekende tegenstem: Een expert die de continuïteit van institutionele samenwerking ondanks politieke turbulentie benadrukt, of een Amerikaans perspectief.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Niet vermeld in uitzending. Academische onderzoekers worden doorgaans gefinancierd door universiteiten (publiek) of onderzoeksinstituten. Geen aantoonbaar commercieel belang, maar ook geen transparantie over institutionele affiliatie.

(b) MANDAAT: Onderzoek naar inlichtingendiensten is compatibel met analyse, maar normatieve politieke uitspraken ("complotdenkers zijn het") vallen buiten strikt academisch mandaat.

D1 Belangenconflict: +1 — Geen aantoonbaar direct belang, maar institutionele neiging tot alarmisme bij inlichtingonderzoekers

D2 Persoonlijk risico: +1 — Academicus loopt beperkt risico door deze uitspraken

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Tientallen jaren onderzoek naar inlichtingendiensten; relevant vakgebied

D4 Meningsconsistentie: 0 — Geen eerdere uitspraken beschikbaar ter vergelijking

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Uitspraken zijn deels normatief ("ongehoord", "complotdenkers") zonder empirische onderbouwing

D6 Bronniveau: +1 — Secundaire bron (analyse), geen primaire inlichtingtoegang

• TOTAAL: +4 → BRONLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: De inkadering als neutrale expert maskeert de normatieve politieke lading van zijn uitspraken; dit is een toepassing van Techniek 2 (bronkeuze als framing).

Expert 2: Pieter Cobelens — Oud-directeur MIVD

Tijdstempel: 05:39–08:31

Uitspraak: "Als er raketten worden afgevuurd... dan vallen er doden en dat is de schuld van president Trump."

Inkadering: Gepresenteerd als institutionele autoriteit ("oud-directeur van de militaire inlichtingendienst"), wat zijn uitspraken extra gewicht geeft.

Ontbrekende tegenstem: Een oud-directeur die de institutionele robuustheid van NAVO-samenwerking benadrukt, of een expert die de Amerikaanse veiligheidspositie verdedigt.

Brondieptecheck:

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

(a) FINANCIERING: Voormalig overheidsfunctionaris; geen huidige institutionele financiering vermeld. Mogelijk actief als adviseur of spreker, maar niet transparant gemaakt.

(b) MANDAAT: Als oud-directeur MIVD heeft hij directe operationele kennis; zijn mandaat voor politieke uitspraken ("schuld van president Trump") is echter beperkt.

D1 Belangenconflict: +1 — Geen aantoonbaar direct belang; mogelijk reputatiebelang bij alarmistische uitspraken

D2 Persoonlijk risico: +1 — Gepensioneerd functionaris loopt beperkt risico

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Directe operationele ervaring bij MIVD; hoogste relevantie

D4 Meningsconsistentie: 0 — Geen eerdere uitspraken beschikbaar

D5 Emotionalisering vs. data: -2 — "Dat is de schuld van president Trump" is een sterk normatief oordeel zonder empirische onderbouwing

D6 Bronniveau: +2 — Primaire bron (directe operationele ervaring)

• TOTAAL: +4 → BRONLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: De combinatie van institutioneel gezag (oud-directeur MIVD) met sterk normatieve uitspraken ("schuld van Trump") creëert een misleidende indruk van objectieve autoriteit voor wat in feite een politiek oordeel is.

Ontbrekende expertengroepen:

- Amerikaans veiligheidsexpert of voormalig CIA/NSA-functionaris
- EU-sceptische veiligheidsanalist
- GGZ-psychiater of klinisch behandelaar (voor het derde segment)

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Ben de Jong — Onderzoeker inlichtingendiensten	+1	+1	+2	0	-1	+1	+4	GEEL
Pieter Cobelens — Oud- directeur MIVD	+1	+1	+2	0	-2	+2	+4	GEEL

Samenvatting (matrixresultaat):

- Ben de Jong: BRONLICHT GEEL (+4) — Vakbekwaam maar normatief geframed als neutraal
- Pieter Cobelens: BRONLICHT GEEL (+4) — Hoge operationele geloofwaardigheid, maar politieke uitspraken overschrijden expertisedomein

2. BRONKEUZE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: Ben de Jong (academisch onderzoeker)

Tijdstempel: 01:21 — Uitspraak: "Complotdenkers zijn het. Complotdenkers hebben de meest grote onzin uitgekraamd de afgelopen jaren."

(a) Financiering en beheer: Academisch; publiek gefinancierd via universiteit (niet gespecificeerd)

(b) Structureel belangenconflict: Inlichtingenonderzoekers hebben institutioneel belang bij het benadrukken van de relevantie en kwetsbaarheid van inlichtingsamenwerking

(c) Ontbrekende tegenbron: Een bron die de institutionele veerkracht van NAVO-inlichtingsamenwerking benadrukt

Bron 2: Pieter Cobelens (oud-directeur MIVD)

Tijdstempel: 05:39 — Uitspraak: "Als er raketten worden afgevuurd... dan vallen er doden en dat is de schuld van president Trump."

(a) Financiering: Voormalig overheidsfunctionaris; huidige affiliatie niet vermeld

(b) Structureel belangenconflict: Voormalige inlichtingendirecteuren hebben institutioneel belang bij het benadrukken van het belang van hun voormalige dienst

(c) Ontbrekende tegenbron: Voormalig Amerikaans inlichtingenfunctionaris

Bron 3: Sharon Dijksma (burgemeester Utrecht, GL-PvdA)

Tijdstempel: 12:14 — Uitspraak: "Als je niet voor deze mensen bereid bent je portemonnee te trekken... dan is het wachten op een volgend incident."

(a) Financiering: Publiek gefinancierd als burgemeester; lid GL-PvdA

(b) Structureel belangenconflict: Als burgemeester en GL-PvdA-politica heeft zij belang bij meer rijksfinanciering voor GGZ en gemeentelijke veiligheidsregio's; haar politieke affiliatie wordt niet expliciet vermeld in de uitzending

(c) Ontbrekende tegenbron: Kabinetsminister (VWS), rechtse politicus die pleit voor strengere opsluiting

Geruchtcontrole (strafpunten):

Gerucht 1:

Tijdstempel: 02:28–02:35

Bewering: "Dit is bijvoorbeeld Tulsı Gabbard. Bekend vanwege haar pro-Poetin houding en het verspreiden van Russische desinformatie."

Woordmarker: "bekend vanwege" (impliceert vaststaand feit zonder bronvermelding)

Primaire bron aanwezig: Nee — de bewering dat Gabbard "Russische desinformatie verspreidt" wordt als vaststaand feit gepresenteerd zonder bronvermelding of nuancering — +1 strafpunt

Gerucht 2:

Tijdstempel: 02:38–02:41

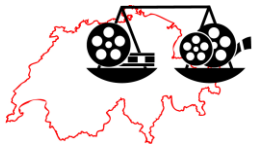
Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Bewering: "En dit is Kash Patel. Deze complotdenker is nu hoofd van de FBI."

Woordmarker: "complotdenker" als etiket zonder onderbouwing

Primaire bron aanwezig: Nee — de kwalificatie "complotdenker" wordt als vaststaand feit gepresenteerd zonder specificatie van welke complottheorieën — +1 strafpunt

Samenvatting: De bronkeuze is structureel eenzijdig: beide hoofdexperts delen de premisse dat Trump een gevaar vormt voor inlichtingsamenwerking, en de enige politicus die aan het woord komt (Dijksma) is lid van een oppositiepartij. Twee beweringen worden als vaststaand feit gepresenteerd zonder primaire bronvermelding (+2 strafpunten).

3. TIJDSVERDELING

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Verdeling van spreektijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreektijd:

- Ben de Jong (inlichtingenexpert, kritisch over Trump): ca. 3 min. (ca. 12%)
- Pieter Cobelens (oud-directeur MIVD, kritisch over Trump): ca. 2,5 min. (ca. 10%)
- Sharon Dijksma (burgemeester Utrecht, GL-PvdA, pleit voor meer GGZ-financiering): ca. 3 min. (ca. 12%)
- Biograaf Greet Hofmans: ca. 4 min. (ca. 15%)
- Nabestaande Joost Wolters: ca. 1 min. (ca. 4%)
- Correspondent Nienke Edelenbosch (Syrië): ca. 1,5 min. (ca. 6%)
- Presentator/voice-over: ca. 11 min. (ca. 42%)
- Coalitieregering/pro-Trump perspectief: 0 min. (0%)
- EU-sceptisch perspectief: 0 min. (0%)
- Kabinetsminister VWS: 0 min. (0%)

Samenvatting: De spreektijd is volledig afwezig voor coalitiestandpunten, pro-Amerikaanse perspectieven en kabinetsreacties. Alle geïnterviewde experts en politici delen een kritische houding tegenover Trump en/of pleiten voor meer overheidsuitgaven; geen enkele stem vertegenwoordigt een tegengesteld standpunt. Dit is een significante asymmetrie voor een publieke omroep.

4. WEGLATING (Selectieve Omissie)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant?

Weglating 1:

Context

Het standpunt van de Nederlandse coalitieregering (PVV/VVD/NSC/BBB) over de VS-relatie ontbreekt volledig.

Relevant bij: 00:36–05:16 (gehele inlichtingensegment)

Effect

De uitzending suggereert een brede consensus dat Trump gevaarlijk is, terwijl de grootste regeringspartij (PVV) historisch sympathie toonde voor Poetin en een andere visie op de VS-relatie heeft.

Weglating 2:

Context

De politieke affiliatie van Sharon Dijksma (GL-PvdA) wordt niet vermeld.

Relevant bij: 12:14–17:19

Effect

Dijksma wordt gepresenteerd als neutrale bestuurder ("burgemeester van Utrecht"), terwijl haar pleidooi voor meer GGZ-financiering en haar kritiek op bezuinigingen naadloos aansluit bij GL-PvdA-partijprogramma. Kijkers kunnen haar uitspraken niet in politieke context plaatsen.

Weglating 3:

Context

De Amerikaanse motivatie voor het stopzetten van inlichtingendingeling met Oekraïne wordt niet onderzocht.

Relevant bij: 03:07–03:36 — Citaat: "Vorige week besloten de VS om geen inlichtingen meer te delen met Oekraïne. Dat besluit kost mensenlevens."

Effect

De bewering dat het besluit "mensenlevens kost" wordt als vaststaand feit gepresenteerd zonder de Amerikaanse redenering te onderzoeken of te weerleggen.

Samenvatting: Drie structurele weglatingen versterken elkaar: het ontbreken van coalitiestandpunten, het verzwijgen van Dijksma's politieke affiliatie, en het niet onderzoeken van de Amerikaanse motivatie creëren samen een eenzijdig beeld waarbij de kritische positie als vanzelfsprekend wordt gepresenteerd.

Ontbrekende stemmen

- Woordvoerder coalitie (PVV/VVD/NSC/BBB): Had de regeringsvisie op de VS-relatie en NAVO-samenwerking kunnen toelichten, inclusief de spanning met PVV's historische pro-Rusland sympathieën
- Amerikaans perspectief (bijv. voormalig CIA-analist of State Department-functionaris): Had de Amerikaanse motivatie voor het stopzetten van inlichtingendingeling kunnen verklaren
- GGZ-psychiater of behandelaar: Had de klinische realiteit van behandelcapaciteit en risicobeoordeling kunnen toelichten, in plaats van alleen bestuurlijk-politieke stemmen

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- Minister van VWS of staatssecretaris: Had het kabinetsstandpunt over verwarde personen kunnen verdedigen of toelichten
- Alawietische gemeenschapsvertegenwoordiger: Had het perspectief van de vervolgte minderheid in Syrië kunnen vertegenwoordigen
- EU-sceptische veiligheidsexpert: Had kritische kanttekeningen kunnen plaatsen bij het pleidooi voor een "Europese Five Eyes"
- Oekraïense diplomaat of militaire woordvoerder: Had de directe gevolgen van het stopzetten van inlichtingendeling kunnen concretiseren
- Patiëntenvereniging GGZ: Had het perspectief van psychiatrische patiënten zelf kunnen inbrengen in het debat over opsluiting en behandeling

5. CIJFERMATIGE MANIPULATIE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 12:40–12:51

Cijfer: "Maar liefst 150 duizend incidenten met mensen die 'onbegrepen of verward gedrag' vertonen registreerde de politie vorig jaar."

Dimensies: (a) Absolutewaarde getoond — 150.000 incidenten; (b) Aandeel NIET getoond — geen vergelijking met totaal aantal politie-incidenten of bevolkingsomvang; (c) Trend NIET getoond — is dit meer of minder dan voorgaande jaren?

Ontbrekende context

Het percentage van deze incidenten dat leidt tot geweld of dodelijke slachtoffers ontbreekt; de verhouding tot het totale aantal politie-incidenten ontbreekt.

Effect

Het getal "150.000" wekt een indruk van een massaal en groeiend probleem, terwijl zonder trend en aandeel geen valide conclusie mogelijk is.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 10:53–10:59

Cijfer: "De Syrische overheid schat dat de wederopbouw van Syrië tussen de 250 en 400 miljard dollar gaat kosten."

Dimensies: (a) Absolutewaarde getoond; (b) Aandeel NIET getoond — geen vergelijking met Syrisch BBP of internationale hulpbudgetten; (c) Trend NIET getoond

Ontbrekende context

De bron van deze schatting (de Syrische overheid zelf, met belang bij hoge schattingen) wordt niet kritisch bevestigd.

Effect

Het getal wordt als objectief feit gepresenteerd terwijl het een partijdige schatting betreft.

Samenvatting: Twee gevallen van onvolledige cijferpresentatie: het getal van 150.000 incidenten mist trend en aandeel, waardoor een alarmistisch beeld ontstaat; de wederopbouwschatting voor Syrië wordt niet kritisch bevestigd op bronbetrouwbaarheid.

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Diskreditering door associatie met negatieve groepen of ideeën.

Associatie 1:

Tijdstempel: 02:20–02:35

Citaat

"Complotdenkers zijn het. Complotdenkers hebben de meest grote onzin uitgekraamd de afgelopen jaren. Dit is bijvoorbeeld Tulsı Gabbard. Bekend vanwege haar pro-Poetin houding en het verspreiden van Russische desinformatie. Ze is nu de baas van de nationale inlichtingendiensten."

Techniek: Tulsı Gabbard wordt zonder bronvermelding als "complotdenker" en verspreider van "Russische desinformatie" gelabeld; vervolgens wordt haar aanstelling als hoofd van de nationale inlichtingendiensten als inherent gevaarlijk gepresenteerd.

Effect

Kijkers associëren de gehele Amerikaanse inlichtingengemeenschap onder Trump met complotdenken en Russische invloed.

Broncheck Tulsı Gabbard:

- Werkt zij met aantoonbare primaire bronnen? DEELS — Gabbard heeft controversiële standpunten ingenomen (bijv. over Syrische chemische aanvallen), maar ook reguliere politieke posities
- Zijn haar kernuitspraken falsifieerbaar? JA — haar uitspraken zijn politiek en controleerbaar
- Risicomatrix: Als voormalig Democraat en Congressvrouw heeft zij aanzienlijk politiek kapitaal verloren door haar koerswijziging; dit verhoogt haar geloofwaardigheid als onafhankelijke actor
- Tonaliteit: Haar publieke uitspraken zijn overwegend politiek-analytisch, niet apocalyptisch
- RESULTAATCATEGORIE: B — Grensval (deels onderbouwd, deels speculatief); de kwalificatie "verspreider van Russische desinformatie" is een politiek oordeel, geen vastgesteld feit

Associatie 2:

Tijdstempel: 02:38–02:41

Citaat

"En dit is Kash Patel. Deze complotdenker is nu hoofd van de FBI."

Techniek: Kash Patel wordt zonder specificatie als "complotdenker" gelabeld; zijn aanstelling als FBI-directeur wordt daarmee impliciet als gevaarlijk gepresenteerd.

Effect

De FBI als instituut wordt geassocieerd met complotdenken.

Broncheck Kash Patel:

- Werkt hij met aantoonbare primaire bronnen? DEELS — Patel heeft controversiële claims gemaakt over de "deep state", maar ook reguliere juridische en politieke analyses gepubliceerd
- Zijn zijn kernuitspraken falsifieerbaar? JA — zijn claims zijn politiek en juridisch controleerbaar
- Risicomatrix: Patel heeft een carrière als federaal aanklager en Congresmedewerker; zijn posities hebben hem zowel aanhangers als vijanden opgeleverd
- RESULTAATCATEGORIE: B — Grensval; de kwalificatie "complotdenker" is een politiek etiket, geen objectieve kwalificatie

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Associatieketen: Trump → Gabbard → Patel → "complotdenkers" → gevaar voor inlichtingsamenwerking → gevaar voor Europa

Samenvatting: Twee personen (Gabbard, Patel) worden als "complotdenkers" gelabeld zonder bronvermelding of specificatie; beide vallen in categorie B (grensval). De associatieketen Trump → complotdenkers → gevaar voor Europa is een klassieke guilt-by-association-techniek die de complexiteit van de politieke realiteit reduceert tot een moreel oordeel.

7. TIMING

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1:

Positie: 00:08–00:59 (opening)

Inhoud: "Twijfels in Europa. Kunnen we nog wel vertrouwen op de Amerikaanse inlichtingendiensten? [...] Poetin is zijn grote vriend. En Europa heeft afgedaan."

Timing-effect

De uitzending opent met een sterk normatief frame ("Poetin is zijn grote vriend") voordat enige nuancering of tegengeluid mogelijk is. Dit ankereffect bepaalt de interpretatie van alle volgende informatie.

Bevinding 2:

Positie: 08:06–08:13 (einde inlichtingensegment)

Inhoud: "Als er raketten worden afgevuurd... dan vallen er doden en dat is de schuld van president Trump."

Timing-effect

Het inlichtingensegment sluit af met de sterkste normatieve uitspraak van de uitzending ("schuld van president Trump"), waardoor dit oordeel als conclusie blijft hangen bij de kijker.

Bevinding 3:

Positie: 01:04–01:08 (vroeg in segment)

Inhoud: "Dit heb ik nog nooit gezien in de geschiedenis. Ook in de geschiedenis van de inlichtingenwereld is dit vrij uniek."

Timing-effect

De kwalificatie "uniek in de geschiedenis" wordt vroeg geplaatst om de ernst van de situatie te maximaliseren voordat nuancering aan bod komt.

Samenvatting: De uitzending gebruikt bewust timing om het alarmistische frame te verankeren: de opening zet de toon met "Poetin is zijn grote vriend", het segment sluit af met "schuld van president Trump", en de kwalificatie "uniek in de geschiedenis" wordt vroeg geplaatst om het urgentiegevoel te maximaliseren.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodisch principe (v2.2): Het uitlokkende gebeurtenis moet worden gedocumenteerd voordat een reactie als selectief kan worden beoordeeld.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 02:20–02:26

Uitlokkende gebeurtenis: De aanstelling van Tulsi Gabbard en Kash Patel in sleutelposities bij Amerikaanse inlichtingendiensten

Reactie: "Complotdenkers zijn het. Complotdenkers hebben de meest grote onzin uitgekraamd de afgelopen jaren."

Vergelijking

Bij de bespreking van de nieuwe Syrische regering (HTS, voormalig Al Qaida-gelieerde organisatie) op 11:09 — Reactie: "Die HTS blijft ex-Al Qaida. Dus hoe gaan ze met de mensen om?" — de toon is vragend en voorzichtig, niet verontwaardigend

Asymmetrie: Gabbard en Patel worden met sterke normatieve taal ("complotdenkers", "meest grote onzin") gediskrediteerd; de HTS-leiding (met een aanzienlijk gewelddadiger achtergrond) wordt met aanzienlijk mildere taal benaderd. Dit is een aantoonbare asymmetrie in verontwaardigingsniveau bij vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen (aanstelling van controversiële figuren in machtsposities).

Verontwaardigingsgraad: 4/5

Selectiviteit: 3/5

Bevinding 2:

Tijdstempel: 08:06–08:13

Uitlokkende gebeurtenis: Het stopzetten van Amerikaanse inlichtingendeling met Oekraïne

Reactie: "Als er raketten worden afgevuurd... dan vallen er doden en dat is de schuld van president Trump. Ik vind dat dat niet kan."

Vergelijking

Bij de bespreking van Russische militaire acties in Oekraïne (impliciet aanwezig in de context) — geen vergelijkbare directe schuldtoewijzing aan Poetin in de uitzending

Asymmetrie: Trump krijgt directe schuldtoewijzing voor doden; Poetin (wiens militaire acties de directe oorzaak zijn van de oorlog) krijgt geen vergelijkbare directe schuldtoewijzing in de uitzending. Dit is een aantoonbare asymmetrie.

Verontwaardigingsgraad: 4/5

Selectiviteit: 3/5

Samenvatting: Twee gevallen van selectieve verontwaardiging zijn aantoonbaar: Gabbard en Patel worden met sterke normatieve taal gediskrediteerd terwijl HTS-leiders milder worden benaderd; Trump krijgt directe schuldtoewijzing voor doden terwijl Poetin geen vergelijkbare behandeling krijgt. De asymmetrie is methodisch onderbouwd via vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe volledig beeldt de uitzending het thema af?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 00:36–08:31 (inlichtingensegment)

Ontbrekend perspectief/feit: De historische context van Amerikaanse inlichtingendeling die ook onder eerdere presidenten (Obama, Bush) controversieel was (bijv. NSA-massasurveillance, PRISM-programma, Snowden-onthullingen)

Relevantie: Dit zou de bewering "dit heb ik nog nooit gezien in de geschiedenis" kunnen nuanceren

Effect

De uitzending suggereert dat de huidige situatie volledig uniek is, terwijl spanningen in inlichtingsamenwerking een structureel kenmerk zijn van internationale betrekkingen

Bevinding 2:

Tijdstempel: 12:14–17:19 (GGZ-segment)

Ontbrekend perspectief/feit: De politieke affiliatie van Sharon Dijksma (GL-PvdA) en het feit dat haar pleidooi voor meer GGZ-financiering een partijpolitiek standpunt is

Relevantie: Kijkers kunnen haar uitspraken niet in politieke context plaatsen

Effect

Een partijpolitiek standpunt wordt als bestuurlijk-neutraal gepresenteerd

Bevinding 3:

Tijdstempel: 03:07–03:36

Ontbrekend perspectief/feit: De Amerikaanse redenering voor het stopzetten van inlichtingendeling met Oekraïne (bijv. onderhandelingstactiek, soevereiniteitsoverwegingen, interne politieke druk)

Relevantie: Zonder deze context is de bewering "dat besluit kost mensenlevens" een eenzijdig oordeel

Effect

De kijker kan geen afgewogen oordeel vormen over de Amerikaanse beslissing

Samenvatting: De uitzending mist structureel historische context, politieke transparantie over geïnterviewde personen, en het perspectief van de tegenpartij (VS). Dit resulteert in een onvolledig beeld dat de kritische positie als vanzelfsprekend presenteert.

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe wordt het thema fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 00:36–00:38

Citaat	<i>"Het aantreden van Donald Trump heeft alles veranderd. Poetin is zijn grote vriend. En Europa heeft afgedaan."</i>
Manipulatie	Het frame "alles veranderd" en "Poetin is zijn grote vriend" wordt als vaststaand feit gepresenteerd in de voice-over, niet als interpretatie of bewering.
Waarom problematisch	Dit frame sluit alternatieve interpretaties (bijv. Trump als onderhandelaar, continuïteit van institutionele samenwerking) bij voorbaat uit en bepaalt de interpretatie van alle volgende informatie.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 01:04–01:08

Citaat	<i>"Dit heb ik nog nooit gezien in de geschiedenis. Ook in de geschiedenis van de inlichtingenwereld is dit vrij uniek."</i>
Manipulatie	De kwalificatie "uniek in de geschiedenis" wordt als expertconsensus gepresenteerd, terwijl het een normatief oordeel is van één expert.
Waarom problematisch	Het frame van historische uniciteit verhindert vergelijking met eerdere spanningen in inlichtingsamenwerking (bijv. Snowden-affaire, Irak-WMD-inlichtingen) en maximaliseert het urgentiegevoel.

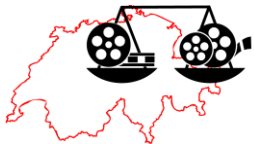
Bevinding 3:

Tijdstempel: 03:11

Citaat	<i>"Dat besluit kost mensenlevens."</i>
Manipulatie	Het stopzetten van inlichtingendeling wordt direct gekoppeld aan mensenlevens, zonder nuancering of bronvermelding.
Waarom problematisch	Dit frame maakt elke nuancering van het Amerikaanse besluit moreel onacceptabel; het is een emotioneel frame dat rationele analyse blokkeert.

Samenvatting: De uitzending gebruikt drie overlappende frames: "alles veranderd" (discontinuïteitsframe), "uniek in de geschiedenis" (urgentieframe), en "kost mensenlevens" (moreel frame). Samen creëren ze een kader waarin kritiek op Trump als morele verplichting wordt gepresenteerd en tegengeluiden als moreel verwerpelijk worden gepositioneerd.

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gecreëerd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 02:20–02:22

Citaat	"Complotdenkers zijn het. Complotdenkers hebben de meest grote onzin uitgekraamd de afgelopen jaren."
Manipulatie	Het woord "complotdenkers" is een sterk negatief geladen etiket dat de geloofwaardigheid van personen volledig diskrediteert zonder inhoudelijke onderbouwing.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief zou zijn: "controversiële figuren" of "personen met onorthodoxe standpunten"; "complotdenkers" is een politiek wapen, geen analytische categorie.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 00:38

Citaat	"Poetin is zijn grote vriend."
Manipulatie	De term "grote vriend" is informeel en emotioneel geladen; het suggereert een persoonlijke loyaliteit die boven institutionele verplichtingen gaat.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief zou zijn: "Trump heeft een pragmatische of coöperatieve houding tegenover Rusland"; "grote vriend" is een karakterisering die de complexiteit van de Trump-Poetin relatie reduceert.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 02:30–02:32

Citaat	"Bekend vanwege haar pro-Poetin houding en het verspreiden van Russische desinformatie."
Manipulatie	"Het verspreiden van Russische desinformatie" is een ernstige beschuldiging die als vaststaand feit wordt gepresenteerd zonder bronvermelding.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief zou zijn: "zij heeft standpunten ingenomen die door critici als pro-Russisch worden beschouwd"; de huidige formulering impliceert bewuste samenwerking met Russische propaganda.

Samenvatting: De woordkeuze in de uitzending is consistent normatief en politiek geladen: "complotdenkers", "grote vriend", "Russische desinformatie" zijn etiketten die de kijker sturen naar een specifiek moreel oordeel zonder dat dit oordeel empirisch wordt onderbouwd.

12. MODERATIEGEDRAG

4/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodisch principe (v2.2): Het uitlokkende gebeurtenis moet worden gedocumenteerd voordat een interventie als asymmetrisch kan worden beoordeeld.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 05:47–06:01

Uitlokkende gebeurtenis: Presentator introduceert Cobelens na een alarmerend ingespeeld item

Citaat (presentator)	"Hier word je niet vrolijk van. Kunnen we écht niets meer klaarspelen zonder de Amerikanen of kunt u ons toch nog een beetje gerust stellen?"
Vergelijking	Er is geen vergelijkbaar moment waarbij een expert met een kritische houding tegenover de EU of voor meer soevereiniteit wordt geïntroduceerd met een vergelijkbare vraag

Asymmetrie: De vraag "kunt u ons toch nog een beetje gerust stellen?" stuurt de expert richting een geruststellend antwoord binnen het alarmistische frame; een neutrale vraag zou zijn: "Wat is uw analyse van de huidige situatie?" De asymmetrie is aantoonbaar omdat geen enkele expert met een tegengesteld frame op vergelijkbare wijze wordt geïntroduceerd.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 03:45–03:48

Uitlokkende gebeurtenis: Expert suggereert dat inlichtingen als pressiemiddel worden gebruikt

Citaat (presentator)	"Dus inlichtingen als pressiemiddel?"
Vergelijking	De presentator bevestigt de suggestie van de expert zonder doorvragen of nuancering; bij geen enkel moment in de uitzending wordt een bewering van een expert kritisch bevestigd

Asymmetrie: De presentator fungeert als bevestiger van het alarmistische frame, niet als kritische gesprekspartner; dit is een structurele asymmetrie.

Samenvatting: Het moderatiegedrag versterkt het alarmistische frame: de presentator introduceert experts met emotioneel geladen vragen ("hier word je niet vrolijk van") en bevestigt hun beweringen zonder doorvragen. Een vergelijkbare kritische houding tegenover tegengestelde perspectieven ontbreekt volledig, maar dit kan niet als asymmetrie worden beoordeeld omdat zulke perspectieven überhaupt niet aan bod komen.

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Verschillende hardheid/zachtheid van vragen aan verschillende personen.

Asymmetrie 1:

Aan Ben de Jong, 03:45: "Dus inlichtingen als pressiemiddel?" — bevestigend/zacht

Aan Pieter Cobelens, 05:47: "Hier word je niet vrolijk van. Kunnen we écht niets meer klaarspelen zonder de Amerikanen of kunt u ons toch nog een beetje gerust stellen?" — emotioneel geladen, stuurt richting geruststellend antwoord binnen het alarmistische frame

Vergelijking

Beide vragen bevestigen het alarmistische frame; geen enkele vraag daagt de experts uit hun premissen te onderbouwen of alternatieve interpretaties te overwegen.

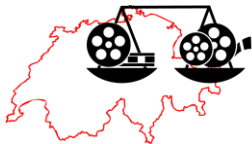
Asymmetrie 2:

Aan Sharon Dijkma, 14:26: "Hoeveel Sohani's heeft men nog nodig om in actie te komen?" — emotioneel geladen, impliceert dat het kabinet nalatig is

Vergelijking

Er is geen vergelijkbare vraag aan een kabinetsminister of rechtse politicus over hun visie op de aanpak; Dijkma's frame (meer financiering, meer capaciteit) wordt niet uitgedaagd met vragen over kosteneffectiviteit, alternatieve aanpakken of de verantwoordelijkheid van gemeenten.

Samenvatting: De vragen zijn consistent zacht voor experts en politici die het alarmistische of progressieve frame bevestigen, en er worden geen harde vragen gesteld aan tegengestelde perspectieven — simpelweg omdat die perspectieven niet aan bod komen. De vraag "Hoeveel Sohani's heeft men nog nodig?" is een emotioneel geladen vraag die de kabinetsverantwoordelijkheid impliciet veroordeelt zonder het kabinet de kans te geven te reageren.

14. FALSE BALANCE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 05:16–05:38

Constructie: "Je kunt het als wens formuleren. Je kunt zeggen dat het heel zinnig is. [...] Maar dat Europa op korte termijn de Verenigde Staten zou kunnen evenaren, dat lijkt mij niet echt waarschijnlijk."

Analyse

Cobelens nuanceert het pleidooi voor een "Europese Five Eyes" met een voorzichtige kanttekening, wat de schijn van evenwichtigheid wekt. Echter: de fundamentele premisse (dat Europese inlichtingenintegratie wenselijk is) wordt niet betwist; alleen de haalbaarheid op korte termijn wordt genuanceerd. Dit is geen echte tegengeluid maar een gradueel verschil binnen hetzelfde frame.

Samenvatting: De uitzending vertoont beperkte false balance: de enige nuancering die wordt geboden (Cobelens over de haalbaarheid van een "Europese Five Eyes") bevindt zich binnen het alarmistische frame en betwist de fundamentele premisse niet. Echte tegengeluiden (pro-Amerikaans, EU-sceptisch, soevereiniteitsgeoriënteerd) ontbreken volledig, waardoor er geen sprake is van false balance in de klassieke zin maar van een volledig afwezig tegengeluid.

15. AGENDA-SETTING

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1:

Gesteld agenda-element: Europese inlichtingenintegratie als logisch antwoord op Trump

Tijdstempel: 04:54–05:16 — Bewijs: "Dat betekent dat we samen moeten gaan werken om onze inlichtingenorganisatie in Europa op orde te krijgen. [...] Is dat een Europese Five Eyes? Moet je dat zo zien? Zeker."

Alternatieve agenda: Bilaterale samenwerking met individuele EU-lidstaten; versterking van nationale inlichtingencapaciteit zonder EU-integratie; herbezinning op de NAVO-structuur; diplomatieke oplossing met de VS

Bevinding 2:

Gesteld agenda-element: Meer GGZ-financiering als enige oplossing voor het probleem van verwarde personen

Tijdstempel: 17:00–17:11 — Bewijs: "Als je niet voor deze mensen bereid bent je portemonnee te trekken... zodat we ze uit de samenleving halen en de zorg geven die ze nodig hebben, dan is het wachten op een volgend incident."

Alternatieve agenda: Strengere opsluiting van gevaarlijke patiënten; hervorming van het verlofbeleid; betere informatiedeling tussen instellingen; strafrechtelijke aanpak van recidivisten

Samenvatting: De uitzending stelt twee agenda's als vanzelfsprekend: Europese inlichtingenintegratie als antwoord op Trump, en meer GGZ-financiering als antwoord op verwarde personen. Beide agenda's sluiten aan bij progressief-liberale partijposities (GL-PvdA, D66) en worden niet uitgedaagd door alternatieve benaderingen.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

Overzicht Individuele Scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Expertenkeuze	H	6	Beide experts delen het alarmistische frame; geen tegengeluid aanwezig
2	Bronkeuze	H	5	Twee beweringen zonder primaire bron; alle bronnen bevestigen hetzelfde frame
3	Tijdsverdeling	H	5	Coalitiestandpunten en pro-Amerikaanse perspectieven krijgen 0% spreektijd
4	Weglating	H	6	Politieke affiliatie Dijkema verzwegen; Amerikaanse motivatie niet onderzocht
5	Cijfermatige Manipulatie	H	3	150.000-getal mist trend en aandeel; wederopbouwschatting niet kritisch bevraagd
6	Schuld door associatie	H	7	Gabbard en Patel als "complotdenkers" gelabeld zonder onderbouwing
7	Timing	H	5	Opening en afsluiting verankeren het alarmistische frame maximaal
8	Selectieve Verontwaardiging	H	5	Trump krijgt directe schuldtoewijzing; HTS en Poetin worden milder behandeld
9	Volledigheid	H	6	Historische context, coalitiestandpunten en Amerikaans perspectief ontbreken
10	Framing	S	7	Drie overlappende frames creëren een moreel kader dat tegengeluiden blokkeert
11	Woordkeuze	S	7	"Complotdenkers", "grote vriend", "Russische desinformatie" als ononderbouwde etiketten
12	Moderatiegedrag	S	4	Presentator bevestigt alarmistisch frame; geen kritische doorvragen
13	Vragen-Asymmetrie	S	5	Emotioneel geladen vragen bevestigen het frame; geen harde vragen aan tegengestelde posities
14	Schijnbalans	S	3	Beperkte nuancering binnen hetzelfde frame; geen echte tegengeluiden
15	Agenda-Setting	S	6	EU-integratie en meer GGZ-financiering als vanzelfsprekende oplossingen gepresenteerd

Resultaten

- HARDFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 1-9): 5.3 / 10
- SOFTFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 10-15): 5.3 / 10
- TOTAALSCORE (gemiddelde alle 15 criteria): 5.3 / 10

Dominante Technieken

- 1. Guilt by Association (Score 7):** Tulsi Gabbard en Kash Patel worden als "complotdenkers" gelabeld zonder primaire bronvermelding of specificatie; de associatieketen Trump → complotdenkers → gevaar voor Europa reduceert een complexe politieke realiteit tot een moreel oordeel. Dit is de meest directe manipulatietechniek in de uitzending.
- 2. Framing (Score 7):** Drie overlappende frames ("alles veranderd", "uniek in de geschiedenis", "kost mensenlevens") creëren een kader waarin kritiek op Trump als morele verplichting wordt gepresenteerd en tegengeluiden als moreel verwerpelijk worden gepositioneerd. Dit frame wordt verankerd door timing (opening en afsluiting) en woordkeuze.
- 3. Woordkeuze en Begrippen (Score 7):** Consistent normatief taalgebruik ("complotdenkers", "grote vriend", "Russische desinformatie") stuurt de kijker naar een specifiek moreel oordeel zonder empirische onderbouwing; neutrale alternatieven worden consequent vermeden.

Kernboodschappen van de Uitzending

****BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK):** ** "Trump is een gevaar voor de Europese veiligheid en Europa moet zich onafhankelijk maken van de VS."

Techniek: Framing + Expertenkeuze — Bewijs: 00:36–00:38, 04:54–05:16

****BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK):** ** "Trump en zijn aangestelden (Gabbard, Patel) zijn onbetrouwbare complotdenkers die niet thuishoren in machtsposities."

Techniek: Guilt by Association + Woordkeuze — Bewijs: 02:20–02:41, 08:06–08:13

****BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK):** ** "Het kabinet doet te weinig voor psychiatrische patiënten en GGZ-financiering; meer geld is de enige oplossing."

Techniek: Agenda-Setting + Selectieve Omissie (politieke affiliatie Dijkssma) — Bewijs: 14:26, 17:00–17:11

Motivering: De uitzending scoort 5.3/10, wat wijst op duidelijke eenzijdigheid. De combinatie van eenzijdige expertenkeuze, normatieve woordkeuze, guilt-by-association-technieken en het volledig ontbreken van coalitiestandpunten en pro-Amerikaanse perspectieven overschrijdt de grens van incidentele tendens. De uitzending voldoet niet aan de pluriformiteitseis van Mediawet Art. 2.1 voor dit specifieke item: alle geïnterviewde experts en politici delen hetzelfde frame, en de presentator versterkt dit frame actief door zijn vraagstelling en woordkeuze. De bevindingen zijn consistent over hardfacts en softfacts (beide 5.3/10), wat wijst op een structureel patroon en niet op incidentele fouten.

CONCLUSIE

De uitzending van EenVandaag (AVRO/TROS) van vroeg 2025 vertoont een duidelijke eenzijdigheid in de berichtgeving over de betrouwbaarheid van Amerikaanse inlichtingendiensten onder Trump. De combinatie van eenzijdige expertenkeuze (beide experts delen het alarmistische frame), normatieve woordkeuze ("complotdenkers", "grote vriend"), guilt-by-association-technieken (Gabbard en Patel als "complotdenkers" zonder onderbouwing), en het volledig ontbreken van coalitiestandpunten, pro-Amerikaanse perspectieven en EU-sceptische geluiden resulteert in een totaalscore van 5.3/10. De politieke affiliatie van burgemeester Dijkssma (GL-PvdA) wordt niet vermeld, waardoor een partijpolitiek standpunt als bestuurlijk-neutraal wordt gepresenteerd. De uitzending voldoet niet aan de pluriformiteitseis van Mediawet Art. 2.1 voor dit specifieke item: het totaalbeeld dat de kijker krijgt is dat Trump een gevaar is voor de Europese veiligheid, dat zijn aangestelden onbetrouwbare complotdenkers zijn, en dat Europese integratie en meer GGZ-financiering de vanzelfsprekende oplossingen zijn — zonder dat enige tegengestelde positie aan bod komt.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	EXPERTENKEUZE	6	●●●
2	BRONKEUZE	5	●●●
3	TIJDSVERDELING	5	●●●
4	WEGLATING (Selectieve Omissie)	6	●●●
5	CIJFERMATIGE MANIPULATIE	3	●●
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	7	●●●●
7	TIMING	5	●●●
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	5	●●●
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)	6	●●●
10	FRAMING (Kader stellen)	7	●●●●
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	7	●●●●
12	MODERATIEGEDRAG	4	●●
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	5	●●●
14	FALSE BALANCE	3	●●
15	AGENDA-SETTING	6	●●●

HARDFACTS-SCORE (1-8)

5.3/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

5.3/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

TOTAALSCORE

5.3/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE KWALIFICATIE (Mediawet Art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet Art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Overtreding 1:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — pluriformiteit

Feitelijke omschrijving: De uitzending presenteert uitsluitend experts en een politicus die het alarmistische frame over Trump bevestigen; coalitiestandpunten (PVV/VVD/NSC/BBB), pro-Amerikaanse perspectieven en EU-sceptische geluiden ontbreken volledig.

Bewijs: Tijdstempel 00:36–08:31 — Citaat: "Het aantreden van Donald Trump heeft alles veranderd. Poetin is zijn grote vriend. En Europa heeft afgedaan." — gevolgd door uitsluitend bevestigende expertenstemmen

Beoordeling: De pluriformiteitseis vereist dat over het totale aanbod een breed spectrum aan maatschappelijke en politieke opvattingen aan bod komt. In dit specifieke item ontbreekt elk tegengeluid, wat een aantoonbare schending van de pluriformiteitseis vormt voor dit uitzendingsitem.

Overtreding 2:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — evenwichtigheid

Feitelijke omschrijving: De politieke affiliatie van Sharon Dijksma (GL-PvdA) wordt niet vermeld, waardoor een partijpolitiek standpunt als bestuurlijk-neutraal wordt gepresenteerd; kijkers kunnen haar uitspraken niet in politieke context plaatsen.

Bewijs: Tijdstempel 12:14–17:19 — Citaat: "Als je niet voor deze mensen bereid bent je portemonnee te trekken... dan is het wachten op een volgend incident." — gepresenteerd als uitspraak van "burgemeester van Utrecht", zonder vermelding van GL-PvdA-lidmaatschap

Beoordeling: Evenwichtige berichtgeving vereist transparantie over de politieke positie van geïnterviewde personen; het verzwijgen van Dijksma's partijlidmaatschap ondermijnt de mogelijkheid van kijkers om haar uitspraken kritisch te beoordelen.

Overtreding 3:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — onafhankelijkheid

Feitelijke omschrijving: Twee personen (Tulsi Gabbard, Kash Patel) worden als "complotdenkers" gelabeld zonder primaire bronvermelding; dit zijn ernstige kwalificaties die als vaststaand feit worden gepresenteerd.

Bewijs: Tijdstempel 02:20–02:41 — Citaat: "Complotdenkers zijn het. [...] Deze complotdenker is nu hoofd van de FBI."

Beoordeling: Onafhankelijke berichtgeving vereist dat ernstige kwalificaties worden onderbouwd met bronnen; het presenteren van politieke etiketten als vaststaande feiten ondermijnt de journalistieke onafhankelijkheid en kan als smaad worden gekwalificeerd.

Totaalbeoordeling Mediawet Art. 2.1

De uitzending van EenVandaag vertoont drie aantoonbare tekortkomingen ten opzichte van de eisen van Mediawet Art. 2.1: (1) een gebrek aan pluriformiteit doordat uitsluitend experts en politici met hetzelfde frame aan bod komen; (2) een gebrek aan evenwichtigheid doordat de politieke affiliatie van een geïnterviewde politicus wordt verzwegen; en (3) een potentieel gebrek aan onafhankelijkheid doordat ernstige kwalificaties ("complotdenkers", "Russische desinformatie") als vaststaande feiten worden gepresenteerd zonder primaire bronvermelding. Het is van belang te benadrukken dat Mediawet Art. 2.1 pluriformiteit vereist over het totale NPO-aanbod, niet per afzonderlijke uitzending; een definitief oordeel over wettelijke overtreding vereist analyse van het totale aanbod van AVRO/TROS en NPO. Desalniettemin zijn de bevindingen in dit item ernstig genoeg om als potentiële schending van de pluriformiteits- en evenwichtigheidseis te worden aangemerkt.

HOOFDSTUK 6 — Brondieptecheck

1. Ben de Jong — Onderzoeker inlichtingendiensten

- 1. FINANCIERING:** Academisch onderzoeker; vermoedelijk publiek gefinancierd via universiteit. Institutionele affiliatie niet vermeld in uitzending. Geen aantoonbaar commercieel belang.
- 2. MANDAAT:** Onderzoek naar inlichtingendiensten is compatibel met analytische uitspraken; normatieve politieke oordelen ("complotdenkers") vallen buiten strikt academisch mandaat.
- 3. BELANGENCONFLICT:** Inlichtingenonderzoekers hebben institutioneel belang bij het benadrukken van de relevantie en kwetsbaarheid van inlichtingsamenwerking; dit kan leiden tot een structurele neiging tot alarmisme.
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:** D1 Belangenconflict: +1 / D2 Persoonlijk risico: +1 / D3 Vakbekwaamheid: +2 / D4 Consistentie: 0 / D5 Emotie vs. data: -1 / D6 Bronniveau: +1 → TOTAAL: +4 → BRONLICHT: GEEL
- 5. TEGENSTEM:** Een expert die de institutionele veerkracht van NAVO-samenwerking benadrukt, of een voormalig Amerikaans inlichtingenfunctionaris, wordt niet geciteerd.

BELANGRIJK: De kwalificatie "tientallen jaren onderzoek" is een sociale toewijzing die de normatieve lading van zijn uitspraken niet neutraliseert.

2. Pieter Cobelens — Oud-directeur MIVD

- 1. FINANCIERING:** Voormalig overheidsfunctionaris; huidige affiliatie niet vermeld. Mogelijk actief als adviseur of spreker; geen transparantie.
- 2. MANDAAT:** Directe operationele ervaring bij MIVD geeft hem gezag voor analytische uitspraken; politieke oordelen ("schuld van president Trump") vallen buiten zijn institutionele mandaat als voormalig militair functionaris.
- 3. BELANGENCONFLICT:** Voormalige inlichtingendirecteuren hebben institutioneel belang bij het benadrukken van het belang van hun voormalige dienst en de gevaren van politieke inmenging; dit kan leiden tot een structurele neiging tot alarmisme.
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:** D1 Belangenconflict: +1 / D2 Persoonlijk risico: +1 / D3 Vakbekwaamheid: +2 / D4 Consistentie: 0 / D5 Emotie vs. data: -2 / D6 Bronniveau: +2 → TOTAAL: +4 → BRONLICHT: GEEL
- 5. TEGENSTEM:** Een voormalig Amerikaans inlichtingenfunctionaris of een expert die de continuïteit van institutionele samenwerking benadrukt, wordt niet geciteerd.

BELANGRIJK: De kwalificatie "oud-directeur MIVD" geeft institutioneel gezag maar neutraliseert niet de normatieve lading van uitspraken als "schuld van president Trump".

3. Sharon Dijksma — Burgemeester Utrecht / GL-PvdA

- 1. FINANCIERING:** Publiek gefinancierd als burgemeester; lid van GL-PvdA. Haar pleidooi voor meer GGZ-financiering sluit naadloos aan bij GL-PvdA-partijprogramma.
- 2. MANDAAT:** Als burgemeester en hoofd van een veiligheidsregio heeft zij bestuurlijke ervaring met het probleem van verwarde personen; haar politieke affiliatie maakt haar echter geen neutrale expert.
- 3. BELANGENCONFLICT:** Als GL-PvdA-politica heeft zij partijpolitiek belang bij het benadrukken van de noodzaak van meer overheidsfinanciering voor GGZ; als burgemeester heeft zij institutioneel belang bij meer rijksmiddelen voor gemeentelijke veiligheidsregio's.
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:** D1 Belangenconflict: -1 (dubbel belang: partijpolitiek + institutioneel) / D2 Persoonlijk risico: +1 / D3 Vakbekwaamheid: +1 (bestuurlijke ervaring, geen klinische expertise) / D4 Consistentie: +1 (consistent met GL-PvdA-programma) / D5 Emotie vs. data: -1 ("Hoeveel Sohani's heeft men nog nodig?") / D6 Bronniveau: +1 → TOTAAL: +2 → BRONLICHT: GEEL
- 5. TEGENSTEM:** Een kabinetsminister (VWS), een rechtse politicus die pleit voor strengere opsluiting, of een GGZ-professional met een andere visie op de oplossing wordt niet geciteerd.

BELANGRIJK: Dijksma wordt gepresenteerd als "burgemeester van Utrecht" zonder vermelding van haar GL-PvdA-lidmaatschap; dit is een misleidende inkadering die haar partijpolitieke standpunten als bestuurlijk-neutraal presenteert.

Juridische en methodologische toelichting

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Geen feitelijke vaststelling

De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.

Geen juridisch oordeel

De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten schendt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).

Geen causaliteitsbewijs

Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.

Geen oordeel over intentie

De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.

Heuristisch vergelijkingsinstrument

De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

Literatuur

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt. Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven. In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.